

Arnold

Det er en kølig sommeraften i juli, hvor det egentlig ikke er sommer, men hvor det snarere virker som begyndende efterår.

På min vanlige aftentur med min hund Trofast, vælger jeg en lun joggingdragt og en ekstra sweater som værn mod det kolde vejr.

Naboen råber venligt over hækken: *"Nå, skal Trofast ud og lufte dig?"*

Hvad jeg bekræfter.

"Det er for øvrigt en kold sommer," svarede jeg tilbage.

Vi er helt enige, og samtalen slutter med: *"Jeg må videre, ellers fryser jeg fast."*

En almindelig, velment og venlig nabosnak, en samtale uden det store indhold.

Men hvem diskuterer Mozart over hækken med sin nabo en kølig sommeraften?

Himlen er næsten dækket af tunge skyer, de kommer fra vest ligner allermost skyer, der hører til i november, temperaturen også 12° C.

Bag skyerne anes Solen, der gør en af skyerne til en smuk silhuet.

Trofast og mig beundrer de velfriserede villahaver. Jeg tænker på al den energi, der er lagt i denne prestige, måske kunne noget af den energi være brugt bedre? Det virker næsten, som er de med i en skønhedskonkurrence. Vi nærmer os parkeringspladsen. Skyerne er der stadig, men på Himlen ses nu en lille stump af Solen. Jeg suger de sparsomme stråler til mig.

På en bænk ved parkeringspladsen ser jeg en mand, der med store armbevægelser og høj røst åbenbart fortæller om oplevelser til en tilhører. Jeg opfanger ord som hvidkål, lastbil, kone, mor, men finder ikke nogen sammenhæng i samtalen.

Da jeg kommer nærmere, opdager jeg til min store forbavselse, at manden sidder alene på bænken og taler til træerne og ud i den kølige aftenluft. Manden er iført et brunligt jakkesæt, ikke sidste mode, men rent og godt slidt, åbenstående rød skjorte og en karryfarvet pullover. Måske ikke den bedste farveharmonie. På fødderne har han et par brune slidte snøresko. I den ene hånd holder han sin pibe, den ser ud, som er den gået ud, i den anden hånd holder han en øl.

Skyerne er veget lidt for vestenvinden. Solens sparsomme aftenstråler, der varmer midt i kulden, fremhæver mandens meget markerede ansigt, høj pande og kraftige kindben. Håret er tyndt og gråt, og under hans kraftige øjenbryn ses et par stærke brune øjne, der fortæller om en indre uro. Manden er vel tæt ved de 60 år. Ved siden af bænken står en halvtom bæreposen i hvide, orange og sorte farver. Jeg havde set manden før, men kender ham egentlig ikke.

Han får nu øje på mig, vender sig mod mig, slår armene ud og udbryder: *"Hej kammerat."*

Jeg føler mig lidt genert, ordet kammerat er lidt tæt på, når man ikke kender manden, og jeg er ikke særlig god til at vise mine følelser. Men det ses meget tydeligt, manden har det ikke godt, han savner kontakt. Det er svært, men jeg overvinder mig selv, går hen til ham, rækker hånden frem og siger, som han havde sagt: *"Hej kammerat."* Han tager min hånd, som han holder meget fast, inderligt og længe, det mærkes tydeligt, manden har det rigtig svært.

Solen står nu ret lavt, dens skarpe aftenstråler skærer mig i øjnene. Jeg vender mig lidt, så jeg har Solen ind fra siden, og dermed undgår dens blændende virkning.

Manden holder stadig min hånd fast i sin. Jeg spørger, om han er ved at klare verdenssituationen, hvad han svarer bekræftende på. Jeg fortæller ham, at mit navn er Bjarne, men det vidste han nu godt, for jeg hører nemlig til de etablerede, jeg er, som man siger *"et kendt ansigt i byen."* Det er egentlig slet ikke rart, for det betyder, at folk, der kender *"ansigtet,"* har en helt bestemt mening om personen. *"Har du hørt," "de siger," "ved du nu hvad," "er det ikke for galt,"* osv. sætninger der i forskellige sammenhænge slynges ud, og som er med til at danne billedet af *"det kendte ansigt."* Et billede der i mange situationer måske slet ikke passer til privatpersonen.

Manden fortæller, at han hedder Arnold. Og pludselig begynder Arnold at fortælle om tiden fra sin barndom: *"Da jeg var dreng, lå jeg her på mine bare knæ og lugede spinat, hvidkål og selleri, nu er det hele parkeringsplads."*

Stadig holder han krampagtigt fast i min hånd, et tag som jeg nu forsøger at slippe. Men netop da mærker jeg en kommende gråd i Arnolds stemme.

"Og hvis jeg ikke gjorde det ordentligt, fik jeg klø."

Jeg spørger, hvem der gav ham det?

"Min far" lyder hans overraskende svar.

"Jamen, kunne din far da ikke lide dig?" spørger jeg.

"Jo, og trods kløene elskede jeg ham, for det hørte sig til, at man fik klø, hvis man ikke havde fuldført sin opgave helt tilfredsstillende."

Solen er gået ned bag husene, der er nu kun få skyer på den dunkelblå efterårshimmel med de dystre farver. Er efteråret mon allerede på vej? Kulden mærkes intenst, nu Solen ikke varmer os.

Jeg har sat mig på bænken ved siden af Arnold, i bæreposen ligger en pose kaffe og to øl. Arnold byder mig en af øllerne, men jeg afslår, dels synes jeg måske, det er synd for Arnold at drikke halvdelen af hans øl, og dels, hvad der sikkert er mere sandfærdigt, vil jeg ikke ret gerne ses af mine medborgere siddende på en offentlig bænk og drikke øl med Arnold, der ret tit sidder her med et par øl. Hvad vil de sige om mig, det er galt nok, at jeg bare sidder her.

Arnold fortæller, at han i 30 år hare været langturschauffør. Han beretter om kammeratskabet chaufførerne imellem, hvordan de mødtes på bestemte rasteplasser til et måltid mad eller bare en pause og en kammeratlig snak. Han er nu holdt op med jobbet, fortæller ikke grunden, og jeg er taktfuld nok til ikke at spørge. Aner, at der måske er en grund, han ikke er særlig stolt over. Og som han har det nu, har han mere behov for forståelse og samvær med et andet menneske end af en formaningsstale og et krydsforhør.

Arnold er kommet i snakkehumør, er det mon fordi, han har fået et par øller, eller er det fordi, der for en gangs skyld er en, der giver sig tid til at høre på ham? Med beundring i stemmen siger han:

"Du har jo styr på tingene, Bjarne, stor virksomhed med mange folk, alle ser op til dig, og de siger forretningen går godt."

Der var den igen *"omdømmet"* positivt endda.

Jeg bekræfter, det går godt. *"Men husk, Arnold, det at eje noget er ikke ensbetydende med lykke, lykken er at give noget fx kærlighed til et andet menneske."*

Her træder jeg lige i centrum af Arnolds *"spinatbed,"* hans reaktion er voldsom, han skjuler sit ansigt i sine hænder og bryder ud i en kraftig gråd. Jeg lægger min hånd på hans skulder og mærker tydeligt kroppens skælven. Med begge sine hænder tager han min hånd: *"Undskyld jeg græder."*

Jeg trøster ham med, at også et mandfolk bør kunne græde, ellers har han ingen følelser, og det er det værste, der kan ske.

Arnold fortæller, at han i over tyve år har haft en kone, der for nylig har forladt ham, han er nu 54 år og forklarer, hvor forfærdeligt det er at være blevet alene.

Jeg ved intet om, hvorvidt konen har forladt Arnold, fordi han drikker, eller Arnold drikker, fordi konen har forladt ham. Eller måske er konen træt af at være *"langturschaufførenke"*. Eller måske er det den klassiske, med de mange år der har sløvet det ægteskabelige forhold, og man har *"glemt"* at pleje kærligheden. Uanset årsagen er Arnold synlig ulykkelig, han trænger til hjælp i form af forståelse og anerkendelse.

"Kan du ikke finde trøst og hjælp hos dine venner?" spørger jeg, og her får jeg et svar, der helt chokerer mig: *"Jeg har ingen venner."*

Alle andre tanker forlader mig øjeblikkeligt, tanker om spinatbedet der er blevet til parkeringsplads, tanker om det liv der var som langturschauffør, tanker om de etablerede der klarer sig godt. Jeg glemmer helt, at jeg fryser i den kolde juliaften.

En uhyggelig tanke - ikke at have nogen venner, hvor ville verden blive tom.

Jeg spørger til kammeraterne, fra dengang han var langturschauffør, men Arnold svarer, at han ikke har kontakt med en eneste fra den tid. Det gjaldt også de få venner, konen og Arnold havde, da de boede sammen.

Er vi mennesker da så troløse, at vi vender ryggen til en ven, når han har behov for hjælp?

Undgår vi ham, hvis han skejer lidt ud, selv om det jo netop er i sådanne situationer, man skal vise, om man er en virkelig ven eller kun en bekendt.

I Arnolds situation var de altså ikke venner - kun bekendte. Faktisk bliver jeg alvorlig bange for, at en del af dem vi til daglig kalder venner, kun er - bekendte. Den dag behovet for hjælp måtte opstå, har de måske pludselig så travlt med alt muligt andet, at de ikke orker at høre på andres problemer. Måske har de selv problemer og frygter, at denne krise vil vokse ifald de involverer sig i andres problemer. Eller er måske bange for at afsløre sig selv og dermed vise sine inderste følelser.

Mens alle disse tanker passerer revy i mit indre, har Arnold kastet sin kærlighed på Trofast, de nyder hinandens selskab, hunden slikker Arnolds hænder og får til gengæld et stort knus.

"Hver morgen," fortæller Arnold videre, *"går jeg op til min gamle mor på hjemmet og drikker kaffe, det er det eneste sted, jeg kommer."*

Hverken Arnold eller hans mor har fået indfriet drømmen om en lykkelig tilværelse. Arnold, fordi de seneste år kørte skævt, og Arnolds mor fordi hendes søn blev en taber, ingen af dem fandt trygheden.

Næste gang jeg møder Arnold på bænken, og det gør jeg nok, for der sidder han jo tit, og hvis han byder på en øl, så siger jeg, ja tak, sætter mig og drikker den sammen med ham. For hvad betyder det, om mit renommé lider en smule, hvis jeg kan hjælpe et medmenneske i nød.

Mørket sænker sig over parkeringspladsen og byen. På vejen hjem med Trofast, anes de skønhedskonkurrerende villahaver, når skyerne på den dunkle Himmel lader Månen titte frem. Mine tanker er dybere end på udturen.

Jeg er blevet vidne til svigt, ensomhed og tomhed over for trofasthed, venskab og kærlighed. Jeg er virkelig blevet klar over, hvor vigtig det er at have venner.

Hvordan er jeg for resten selv, kan jeg leve op til et venskab?

Der er lys i vinduerne, bag hvert vindue bor der et menneske eller en familie, hver med sin skæbne.

1987

Frede Lauritsen